

I BÖLMƏ

HEYDƏR ƏLİYEV VƏ AZƏRBAYCAN MEDİASI

MÜASİR AZƏRBAYCAN JURNALİSTİKASININ İNKİŞAFINDA HEYDƏR ƏLİYEV İRSİ

Vüqar Əliyev

*BDU, Jurnalistika fakültəsinin dekanı, filologiya elmləri doktoru,
aməkdər jurnalist*

Xülasə

Məqalədə söz və mətbuat azadlığının təmin edilməsi, kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyəti üçün şəraitin yaradılmasında Ümumilli Lider Heydər Həliyevin rolundan bəhs edilir. Qeyd edilir ki, məhz 1993-cü ildə Ümumilli Lider Heydər Həliyevin xalqın istək və arzusu ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra demokratik inkişafın əsas göstəricilərindən biri olan mətbuatın inkişafı üçün geniş şərait yaradıldı. Ümumilli Lider jurnalistikanın, mətbuatın inkişafına xüsusi diqqət göstərir, bu istiqamətdə olan problemlərin həllinə xüsusi qayğı ilə yanaşırdı. Məqalədə ulu öndərin jurnalistikaya dair nəzəri görüşlərinə də geniş yer verilir, onun jurnalistlərin peşə fəaliyyətini yüksək qiymətləndirdiyi bildirilir.

Açar sözlər: mətbuat, azadlıq, ümummilli lider, KİV, jurnalistika

Ötən 148 ildə zəngin tarixi və şərəfli yol keçən Azərbaycan mətbuatı bu gün özünün inkişaf mərhələsini yaşayır. Bu yeni inkişaf dövrünün təməlini qoyan ulu öndər Heydər Əliyev hər zaman mətbuatın cəmiyyətə təsir gücünü yüksək qiymətləndirərək mətbuat və söz azadlığının möhkəmlənməsinə xüsusi önəm verirdi. "Tarixini Həsən bəy Zərdabinin təsis etdiyi "Əkinçi" qəzetindən götürən Azərbaycan milli mətbuatı daim mütərəqqi idealların carçısı kimi çıxış edib, xalqımızın ən ülvəi arzularının reallaşmasına öz töhfəsini verib. Azərbaycan mətbuatı hələ yarandığı ilkin dövrlərdə maarifpərvər ziyalılarımızın ideyalarının cəmiyyətdə nüfuz qazanmasında, xalqımızın mənəvi dəyərlərinin tərəqqisində, milli şüurunun və mədəniyyətinin formalaşmasında, sonrakı mərhələlərdə isə müstəqillik amalının güclənməsində böyük rol oynayıb" [Cəfəri R. Yüksək dövlət qayğısı mətbuatın inkişafına təkan verir. "Azərbaycan" qəzeti . 06 avqust 2014].

Bu mənada Azərbaycan mediası 1993-cü ilin yayında ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra öz azadlığına qovuşa bildi. İctimai-siyasi sabitlik, ölkədə təhlükəsizliyin və qanunçuluğun gücləndirilmə-

si, sosial-iqtisadi sahədə mövcud olan problemlərin həlli istiqamətində ciddi addımların atılması medianın fəaliyyəti, söz və mətbuat azadlığının müdafiəsi sahəsində də əsaslı irəliləyişlərin əldə olunmasına təkan verdi.

Ünvanlı lider Heydər Əliyev Azərbaycan mətbuatının böyük dəstəkçilərindən olub. Bu dəstək daha Sovet dövründən başlayıb və ulu öndər jurnalistlərə, jurnalistikaya hər zaman dəyər verib. Müdrik siyasətçi həm Sovet dövründə, həm də müstəqillik dövründə Azərbaycana rəhbərlik etdiyi müddətdə jurnalistləri daim diqqət mərkəzində saxlayıb. Ümummilli liderin hələ KP Mərkəzi Komitəsinin I kitabı işlədiyi zaman jurnalistlərə sıx əlaqəsi, ilk növbədə Heydər Əliyevin mətbuata inamı və onun imkanlarını gözəl bilməsindən irəli gəlirdi. Heydər Əliyev mətbuatın gücünə inanırdı və elə bu səbəbdən də mətbuatdan çox şey umurdu. Bu səbəbdən də 70-80-ci illərdə cəmiyyəti düşündürən aktual mövzular, narahat edən problemlər Heydər Əliyevin şəxsi təşəbbüsü ilə mediada işıqlandırılırdı. Ulu öndər özü bu barədə deyirdi: "Sovet hakimiyyəti vaxtında bizdə bir mətbuat - kommunist mətbuatı vardı. Mən həmişə bu mətbuatı bizim nöqsanları aradan qaldırmaq, aşkara çıxarmaq istiqamətinə yönəldirdim. Çünki biz işdəki nöqsanların hamısını aşkara çıxara bilmirdik!" [Cəbiyev Q. Heydər Əliyev və Azərbaycan mətbuatı. "Xəlf" qəzeti, 20 iyul 2010. s. 5].

Mətbuata önəm vermək söz azadlığının təmin etmək xətti Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə ikinci dəfə qayıdışından sonra yeni müstəvidə davam etdirildi. O zaman müstəqilliyini hələ yeni qazanmış Azərbaycan üçün vacib olan ifadə azadlığının möhkəmlənməsi, milli mətbuatın formalaşmasına ciddi ehtiyac var idi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyununda xalqın istəyi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra ilk dövrdə Azərbaycan mətbuatının inkişafında birinci intibah dövrü başlandı. Ulu öndər mətbuatın inkişafı üçün yaradılan şəraiti özü belə dəyərləndirirdi: "Mən təxminən 5-6 il bundan əvvəlki dövrü xatırlayıram. Sənzura var idi, qəzetləri yoxlayırdılar. Hansı məqalə sensorun xoşuna gəlmirdisə, onu çıxarırdı. Qəzetlər də sonra mübarizəyə başladılar, etiraz əlaməti olaraq səhifələri ağ-ağ buraxırdılar. Bunlar hamısı bizim xatirimizdədir. Ancaq biz senzuranı ləğv etdik, Konstitusiyaya ilə təsbit olunmuş söz azadlığını, mətbuat azadlığını tamamilə təmin etdik, mətbuata geniş imkanlar yaratdıq. Mətbuat Azərbaycanda həqiqətən çox sərbəstdir, çox azaddır. Bu da o deməkdir ki, söz azaddır, fikir azaddır. Azərbaycanın böyük tarixi var. Bu böyük tarixə nəzər salsaq, görürük ki, heç vaxt Azərbaycanda söz bu qədər azad olmayıb, fikir bu qədər azad olmayıb, mətbuat bu qədər azad olmayıb" [Aslanov A. Ulu öndər Heydər Əliyevin demokratiya və vətəndaşcılığı quruculuğu modelində mətbuatın yeri və rolu. "Azərbaycan" qəzeti. 8 may 2014. S.10].

1995-ci ildə ümumxalq referendumu ilə qəbul edilmiş Azərbaycan Konstitusiyasında ölkə vətəndaşlarının təhlükəsiz yaşamaq, söz, fikir, vicdan azadlığı təsbit edildi. Hələ 1995-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının qəbul edilməsi ərəfində onun memarı, yaradıcısı ulu öndər Heydər Əliyevin səyləri ilə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının sərbəst düşüncə və özün-

nüfada, dini etiqad və məslək azadlığının təmin olunması istiqamətində xüsusi məddələr Konstitusiyaya salındı. 1998-ci il 22 iyun tarixli "İnsan hüquqlarının müdafiəsinə dair Dövlət Programı" isə Konstitusiyada əksini tapanmış söz, mətbuat, fikir azadlıqlarının təminatına əlverişli imkanlar açdı. Ümummilli lider tərəfindən 1998-ci il 6 avqust tarixində imzalan "Azərbaycan Respublikasında söz, fikir və məlumat azadlığının təmin edilməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" fərmana müvafiq surətdə həyata keçirilən işlər kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyət mexanizminin səmərəlilik səviyyəsinin artırılmasına fundamental şərait yaratdı. Həmin Fərmanla 1966-cı il 27 oktyabr tarixdə yaradılan Azərbaycanın bütün informasiya vasitələri üzərində senzura fəaliyyəti həyata keçirən Nazirlər Kabineti yanında Mətbuatda və digər Kütləvi İnformasiya Vasitələrində Dövlət Sirlərini Mühafizə edən Baş İdarə ("QLAVLIT") ləğv edildi, beləliklə də hərbi senzura yaradılması haqqında 16 aprel 1992-ci il tarixli fərman və bütün informasiya yayımı üzərində nəzarət tətbiq edilməsi ilə bağlı 15 aprel 1993-cü il tarixli sərəncam qüvvədən düşdü, bununla da Azərbaycan MDB məkanında mətbuat üzərindən dövlət nəzarətinin götürəni ilk ölkə oldu. Bu Azərbaycanda azad mətbuatın inkişafında yeni dönmənin başlanmasını demək idi. Dahi rəhbər Heydər Əliyevin "Bunu dəfələrlə demişəm. Azərbaycanın müstəqilliyi dönməzdir. Azərbaycanda verilmiş bütün bu azadlıqların hamısı dönməzdir. Azərbaycanda mətbuat, fikir azadlığı dönməzdir - burada heç bir şey ola bilməz, heç kəs də bundan narahat olmasın" [Yeni Azərbaycanın Analitik Qrupu. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan mətbuatının böyük dostu, hamısı və qayğıkeşidir. "Yeni Azərbaycan" qəzeti. 26 noyabr 2013]. - fikri bu sahəyə diqqət və qayğısının bariz nümunəsidir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin qanunvericilik təşəbbüsü əsasında 19 iyun 1998-ci il tarixli "Məlumat azadlığı haqqında", 3 aprel 1998-ci il tarixli "İnformasiya, informasiyalasdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında", 11 may 2002-ci il tarixli "Kütləvi informasiya vasitələri haqqında, 12 mart 2002-ci il tarixli "Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarının qəbulu da mühüm addımlardan idi. 2000-ci il 6 mart tarixli Fərmanla isə "2000-2001-ci illərdə kütləvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün tədbirlər proqramı" təsdiq olundu. Program jurnalist kadrları hazırlayan təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, kütləvi informasiya vasitələrinin istehsalı və yayımı ilə əlaqədar problemlərin həlli məqsədilə Əlaqələndirmə Şurasının yaradılması öne çəkirdi.

2003-cü ilin martında keçirilən jurnalistlərin I qurultayında mətbuatda özünü tənzimləmə funksiyasını həyata keçirən Mətbuat Şurası formalaşaraq fəaliyyətə başladı. Eyni zamanda Mətbuat və İnformasiya Nazirliyinin ləğvi ilə kütləvi informasiya vasitələrinin təsis olunması sahəsində mövcud olan maneələr aradan qaldırıldı. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 may 2002-ci il tarixli "Kütləvi informasiya vasitələri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişikliklər və əlavələr edilməsi barədə" fərmanı çap medianın tə-

sis edilməsini və ondan istifadə imkanlarını qat-qat asanlaşdırmaqla, bu sahədə liberallığı tam təmin etdi, mətbu nəşrlərin dövlət qeydiyyatı ilə bağlı icazə sistemini aradan götürdü. Bu isə inkişaf etmiş Qərbi ölkələrinin mətbuatla bağlı qanunvericilik təcrübəsinə əsaslanırdı.

Xüsusi vurğulanmalıdır ki, müstəqillik dövründə Azərbaycan mətbuatı ilə bağlı ilk fərman da Heydər Əliyev tərəfindən imzalanıb: 27 mart 2000-ci ildə imzalanan "Azərbaycanda milli mətbuatın yaradılmasının 125 illiyi" haqqında fərmanla mətbuatımızın 125 illiyi təntənəli şəkildə qeyd olundu.

Heydər Əliyev 2001-ci il dekabrın 18-də ölkənin aparıcı media orqanları və jurnalist təşkilatlarının rəhbərləri ilə görüşü isə bu sahədə mövcud olan problemlərin həllində əhəmiyyətli hadisə oldu. Məhz o görüşdən sonra bir çox problemlər həllini tapdı: qəzetlər əlavə dəyər və mənfəət vergisindən azad edildi, onlara kreditlər ayrıldı, mətbəələrlə olan borcları "donduruldu". Dövlət Başçısının mətbuata bu cür dost münasibəti jurnalistlər tərəfindən də yüksək dəyərləndirildi. Heydər Əliyev 2002-ci ilin martın 22-də "RUH" Azərbaycan Jurnalistləri Müdafiə Komitəsi tərəfindən "Jurnalistlərin dostu" mükafatına layiq görüldü. Heydər Əliyev özü bu mükafatı çox yüksək qiymətləndirirdi: "Mən ömrümdə çox mükafat və ordenlər almışam, amma jurnalistlərin mənə verdiyi bu ödək çox dəyərlidir və mənim həyatımda xüsusi dəyəri var". Vurğulanmalı məqamdır ki, eyni sözləri "Jurnalistlərin dostu" mükafatını almış, Ümummilli Liderin layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev də bildirib. Dövlət başçısının "Mən jurnalistlərin bu mükafatını xüsusi dəyərləndirirəm və fəxr edirəm ki, jurnalistlər məni özlərinin dostu seçiblər", - deməsi onu göstərir ki, ölkəmizdə müstəqil medianın inkişafı dövlət siyasətidir.

Ümummilli lider dəfələrlə öz çıxışlarında jurnalistlərin peşə fəaliyyətlərinin çətin və vacib olduğunu vurğulayırdı. Məsələn, "Jurnalistlərin dostu" mükafatını aldığı zaman etdiyi çıxışda o, deyirdi: "Jurnalistika çətin sənətdir. Bunu etiraf etmək lazımdır, asan sənət deyildir. Başqa bir yerdə, başqa bir peşə sahibi gəlib öz işində oturub işləyir, müayinə saat qurtarandan sonra evinə gedir. Elmlə məşğul olur, ya istehsalatda işləyir, yaxud ticarətdə işləyir, yaxud da biznesdə işləyir, fərq yoxdur. Amma jurnalistin iş yeri yoxdur. Qəzetin redaksiyası da jurnalistin iş yeri deyildir. Çünki o, redaksiyada otursa, bir şey yazsa bilməyəcək, fəaliyyət də göstərə bilməyəcək. Demək, jurnalist gərək daim cəmiyyətlə əlaqədə olsun, insanlarla əlaqədə olsun, cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri ilə əlaqədə olsun və müxtəlif yerlərlə təmasda olsun ki, istədiyi məlumatları ala bilsin və onların əsasında istədiyi sahədə öz məqalələrini, öz əsərlərini yazsa bilsin. Bu asan iş deyildir. Mən bunu bilirəm və öz fikrimi başqalarına da bildirmək istəyirəm. Ona görə də gərək biz jurnalistlərə kömək edək.

Bəla bir vəziyyətdə olan jurnalistlər bəzən ədalətsizliklə rastlaşırlar, bəzən kobudluqla rastlaşırlar, başqa hallarla, xoşagəlməyən hallarla rastlaşırlar. Bu, xüsiyyətlərinə toxunduğuna görə onları incidir və etiraz əlaməti olaraq, müxtəlif məqalələr yazırlar və səhvlər də buraxırlar. Ona görə əgər jurnalistlər cəmiyyətlə daha yaxın olsalar, cəmiyyətdə də jurnalistləri səvsələr, onlara

hörmət etsələr, onların işlərinin, fəaliyyətlərinin həyata keçirilməsinə yardım etsələr, bunda cəmiyyət də uducaqdır, jurnalistlər də. Biz həmişə arzu edirik ki, jurnalistlər obyektiv olsunlar. Mən düşünürəm ki, jurnalistlər qəsdən qeyri-obyektivliyə yol verirlər. Ancaq onların sənəti belədir, gərək elə bir şey yazsınlar ki, oxucular üçün maraqlı olsun. Kəskin, sensasiyalı yazılar olmasa, oxucular üçün maraqlı olmur, qəzetlər alınır və sairə və sairə. Siz bunları məndən yaxşı bilirsiniz. Mən bu barədə fikrimi genişləndirmək istəmirəm. Biz bunları nəzərə almalıyıq. Amma jurnalistlər də hücum obyektləri ki var, yaxud kəskin tənqid edirlər, gərək onların vəziyyətini nəzərə alsınlar. Əgər hər iki tərəf bir-birini nəzərə ala bilsə, hesab edərim ki, bizim cəmiyyətdə jurnalistlərlə bütün insanların dostluğu təmin olunacaqdır" [Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cildə. IV cild, Bakı, 2003, 640 s].

Heydər Əliyev mətbuata verdiyi önəmi Azərbaycan Televiziyanın 40 illiyi münasibəti ilə üybüley tədbirindəki çıxışında qeyd edir. Televiziyanın cəmiyyətin həyatında dərin roluna diqqət çəkən Ulu Öndər deyir: "1956-cı il fevralın 14-də Azərbaycan da ilk televiziya verilişləri başlandı. Bu əlamətdə hadisə Azərbaycanın tarixində çox görkəmli yer tutur...Televiziya Azərbaycan da fəaliyyətə başlayan gündən tədricən genişlənmiş, bunun bir neçə mərhələsi olmuşdur. Nəhayət, 70-ci illərdə milli televiziya Azərbaycanın bütün ərazisini əhatə etmiş və Respublikamızın bütün vətəndaşlarını istifadəsinə verilmişdir. Bu, çox gərgin işin nəticəsi, dövlətin Azərbaycan xalqına, vətəndaşlarımıza göstərdiyi qayğıın təzahürü olmuşdur. Bunlar hamısı Respublikamızın həyatını canlandırmış, yeni-yeni kütləvi informasiya formalarını inkişaf etməsinə əsas yaratmışdır" [Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cildə. IV cild, Bakı, 2003, 640 s].

Dahi rəhbər televiziyanın kütləviliyini özəlliklə vurğulayır və müasir dövrdə insanların həyatını televiziya vasitəsilə etmədiyini bildirirdi. Televiziyanın və onun kontekstində jurnalistikanın siyasi proseslərə təsirini qeyd edən Heydər Əliyev, onun ölkəmizin son illərdə düşüdü ağır vəziyyətdə xalqı məlumatlandırmaqda, gədən ictimai-siyasi prosesləri xalqa düzgün çatdırmaqda, xalqı daha da fəallaşdırmaqda xidmətlərini vurğulayırdı: "Televiziya Respublikanın həyatında gədən prosesləri əks etdirərək xalqımızda, vətəndaşlarda ictimai-siyasi fəallığı artırır. Televiziya xalqımızın gəzən ənənələrini, milli ənənələrini, mənəvi ənənələrini təbliğ edərək insanlarımızı mənəvi cəhətdən daha da yüksəltməyə kömək edibdir. Televiziya vətəndaşların səhifələrini əyani surətdə təbliğ edərək hər bir vətəndaşın öz keçmişini, tarixini, millətinin əqibətini daha yaxından bilməsinə kömək edibdir. Televiziya çox işlər görürdü, bu gün də çox işlər görür. Bu barədə çox danışmaq olar" [Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cildə. IV cild, Bakı, 2003, 640 s].

2003-cü ilin iyulun 21-də Ümummilli Lider milli mətbuat günü münasibəti ilə mətbuat işçilərinə müraciətində deyirdi: "Azərbaycan mətbuatı tarixi boyu daim müttərəqçı ictimai idealların qarçısı kimi çıxış etmiş, xalqımızın ən üvlü arzularının reallaşmasına öz töhfəsini vermiş, onun müstəqillik əmalının güclənməsinə, mənəvi dəyərlərinin tərəqqisində, milli şüurun, mədəniyyə-

tin formalaşmasında böyük rol oynamışdır. XX əsrin sonlarında yenidən dövlət müstəqilliyini bərpa etmiş ölkəmizdə dövlətçilik ənənələrinin möhkəmlənməsində, demokratik prinsiplərin bərqərar olmasında, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artmasında mətbuatımızın müstəsna xidmətləri dənildir. Azərbaycan demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğu prosesi uğurla həyata keçirilir. Respublika Konstitusiyasında demokratiyanın əsas prinsiplərindən olan söz və fikir azadlığı təsbit olunmuşdur. Ölkəmizdə siyasi plüralizmin tələblərinə dönmədən əməl edilir. Söz, fikir və əqidə azadlığının təmin olunması, kütləvi informasiya vasitələrinin hərtərəfli inkişafı, onların sərbəst fəaliyyəti üçün zəruri şərait yaradılması Azərbaycanın dövlət rəhbəri kimi mənim qarşımda duran mühüm vəzifələrdəndir. Yaşadığımız informasiya əsrində cəmiyyətin aktual problemlərinin ictimailəşməsində, əhalinin müxtəlif təbəqələri arasında ictimai münasibətlərin tənzimlənməsində, sivil dünyaya inteqrasiya prosesində özünəməxsus yeri olan kütləvi informasiya vasitələrinin problemləri müstəqillik əldə edəndən sonra daim dövlətin diqqət mərkəzində olmuşdur.

Bu gün Azərbaycanda yüzlərlə mətbuat orqanı, informasiya agentlikləri, tele-radio şirkətləri müstəqil fəaliyyət göstərir və ölkəmizin etibarlı media şəbəkəsini təşkil edirlər. Mətbuatın sərbəst fəaliyyəti, dünya təcrübəsindən bəhrələnməsi üçün müntəzəm şərait yaradılmış, kütləvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, jurnalistlərin peşə səviyyəsinin yüksəldilməsi və hüquqlarının tam təmin edilməsi üçün bütün zəruri addımlar atılmışdır [Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. IV cild, Bakı, 2003, 640 s].

Ulu öndər jurnalistikani böyük zəhmət, xüsusi səy, professional yanaşma, hadisələri obyektiv dəyərləndirmək və prosesləri düzgün analiz etmək bacarığı tələb edən sənət kimi qiymətləndirirdi. Heydər Əliyev mətbuatın inkişafı yolunda qarşıya çıxan problemlərin həll edilməsi üçün müntəzəm qayğı göstərdiyini və bundan sonra da göstərəcəyini qeyd edirdi.

Ulu öndər II Avrasiya media forumunun iştirakçılarının müraciətində deyirdi: "Planetimizdə qloballaşmanın vüsət aldığı XXI əsrdə səi kütləvi informasiya vasitələrinin rolu, onların qarşısında duran vəzifələr qat-qat artmışdır və həmişikindən daha məsuliyyətlidir. Mətbuat, elektron kütləvi informasiya vasitələri ölkələrin və xalqların yaxınlaşmasına daha fəal kömək etməklə, işğızar və mədəni işbirliyi üçün yeni imkanlar açmaqla yanaşı, planetimizdə sülhə və əmin-amanlığa ən böyük töhlükə olan beynəlxalq terrorizmə, ekstremizmə və təcavüzkar separatizmə qarşı mübarizənin də ön sırasında olmalıdır. Bu işə jurnalistlərdən yüksək peşəkarlıqdan əlavə, həm də həqiqi bəşəri, demokratik dəyərlərə sadiq qalması, hadisələrə və faktlara münasibətə obyektiv mövqe tutması tələb edir" [Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. IV cild, Bakı, 2003, 640 s].

«Qonqoyok» jurnalının Azərbaycana həsr olunmuş xüsusi nömrəsində (1996) və bu jurnalın təqdimat mərasimində Heydər Əliyev jurnalistikanın yeni nəzəri konsepsiyasını yaradan bir elmi şəxsiyyət kimi çıxış edirdi. Jurnalın təqdimat mərasimində Heydər Əliyev jurnalistikəni belə qiymətləndirirdi: "Jurnalistlərin əməyi qeyri-adi əməkdir, olduqca böyük, zəhmətli əməkdir, çox

söylər göstərilməsini, hətta, cəsurluq, hünər tələb edən əməkdir, öz peşəsinə vurğunluq tələb edən əməkdir. İnsanın daxilində bu peşəyə xüsusi bir meyil, ehtiras olmasa, o, jurnalist peşəsinin öhdəsindən gələ bilməz" [Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. IV cild, Bakı, 2003, 640 s].

Ölkəmizdə müstəqil mətbuatın formalaşması məhz Ulu öndər Heydər Əliyevin iradəsi ilə mümkün oldu. Ümmümilli lider hər zaman qeyd edirdi ki, "mətbuat düzgün münasibət, onun problemləri ilə daim məşğul olmaq dövlət quruculuğunun mühüm elementidir".

Heydər Əliyev irsine sənə saldıqda birmənalı şəkildə görmək olar ki, Ulu Öndərin banisi olduğu və ən başlıcası, məhərrətlə reallaşdırıldığı yeni dövlət modelinin əsaslarından birini demokratiya və vətəndaş cəmiyyəti təşkil edir. Heydər Əliyev mətbuat və söz azadlığına xüsusi yer ayırırdı. Hesab edirdi ki, demokratiyaya və vətəndaş cəmiyyətinə gedən yul məhz mətbuat və söz azadlığından keçir və bunun alternativti yoxdur. Bu qənaətin doğruluğunu zaman özü təsdiqlədi [Aslanov A. Ulu öndər Heydər Əliyevin demokratiya və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu modelində mətbuatın yeri və rolu. "Azərbaycan" qəzeti. 8 may 2014. S.10].

İSTİFADƏ OLUNMUŞ ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1. Aslanov A. Ulu öndər Heydər Əliyevin demokratiya və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu modelində mətbuatın yeri və rolu. "Azərbaycan" qəzeti. 8 may 2014. S.10.
2. Azərbaycan mətbuat tarixi antologiyası. III cild. Bakı 2013, 408 s.
3. Cəbiyev Q. Heydər Əliyev və Azərbaycan mətbuatı: "Xalq" qəzeti, 20 iyul 2010. s. 5
4. Cəfərli R. Yüksək dövlət qayğısı mətbuatın inkişafına təkan verir. "Azərbaycan" qəzeti. 06 avqust 2014
5. Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. I cild, Bakı, 2003, 640s.
6. Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. II cild, Bakı, 2003, 640 s.
7. Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. III cild, Bakı, 2003, 640 s.
8. Heydər Əliyev və mətbuat. Dörd cild. IV cild, Bakı, 2003, 640 s.
9. Yeni Azərbaycanın Analitik Qrupu. Prezident İlham Əliyev Azərbaycan mətbuatının böyük dostu, hamisi və qayğıkeşidir. "Yeni Azərbaycan" qəzeti. 26 noyabr 2013

Vugar Aliyev Summary

The article mentions about the role of national leader Heydar Aliyev in ensuring freedom of speech and press, creating conditions for the activities of the media. It is noted that in 1993, after the return to power of national leader Heydar Aliyev, by the will and desire of the people, broad conditions were created for the development of the press, which is one of the main indicators of democratic development. The national leader paid special attention to the development of journalism and the press, as well as solving problems in this direction. The article also examines the great leader's theoretical views on journalism and notes that he highly valued the professional activities of journalists.

Keywords: press, freedom, national leader, mass media, journalism

Вугар Алиев

Резюме

В статье говорится о роли общенационального лидера Гейдара Алиева в обеспечении свободы слова и печати, создании условий для деятельности средств массовой информации. Отмечается, что в 1993 году после возвращения к власти общенационального лидера Гейдара Алиева волею и желанием народа были созданы широкие условия для развития прессы, которая является одним из основных показателей демократического развития. Особое внимание национальный лидер уделил развитию журналистики и прессы, а также решению проблем в этом направлении. В статье также рассматриваются теоретические взгляды великого лидера о журналистике и отмечается, что он высоко оценивал профессиональную деятельность журналистов.

Ключевые слова: *пресса, свобода, национальный лидер, средства массовой информации, журналистика.*